

Брюксел, 19 юни 2026 г.
(OR. en)

10490/26

LIMITE

PROCIV 130
IPCR 65
POLMIL 238
SAN 477
COCON 30
JAI 820

Междуетноститутитионално дотие:
2025/0223(COD)

БЕЛЕЖКА

От:	Председателството
До:	Делегациите
Относно:	Доклад на председателството за напредъка по предложението за регламент относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации

В този доклад се прави преглед на извършената до момента работа в съответния подготвителен орган на Съвета и се отчита напредъкът в разглеждането на посоченото по-горе предложение по време на кипърското председателство. Докладът е изготвен под ръководството на председателството с оглед на заседанието на Комитета на постоянните представители (Корепер II) на 24 юни 2026 г.

Съветът ще бъде приканен да вземе доклада под внимание.

Доклад на председателството за напредъка по предложението за регламент относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации

В настоящия доклад се прави преглед на извършената до момента работа в съответния подготвителен орган на Съвета и се отчита напредъкът в разглеждането на посоченото по-горе предложение по време на кипърското председателство. Докладът е изготвен под ръководството на председателството с оглед на заседанието на Корепер на 24 юни 2026 г.

Съветът ще бъде приканен да вземе доклада под внимание.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. На 16 юли 2025 г. Комисията прие предложението за регламент относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (наричано по-нататък „предложението UCPM-HER“)¹. Предложението представлява част от пакета на секторните инициативи, който придружава многогодишната финансова рамка (МФР) за периода 2028—2034 г. и включва предложен финансов пакет в размер на 10,675 милиарда евро по текущи цени.
2. Преразглеждането на Механизма за гражданска защита на Съюза² (МГЗС) беше едно от 30-те ключови действия, обявени в стратегията за Съюз на подготвеност, приета от Комисията и върховния представител на 26 март 2025 г. с цел подкрепа на държавите членки и повишаване на способността на Европа за предотвратяване и реагиране на нововъзникващи заплахи.
3. Предметът на предложението UCPM-HER, основано на член 168, параграф 5, член 196 и член 322 параграф 1, буква а) от ДФЕС, е както да се предвиди Механизъм за гражданска защита на Съюза, така и да се определи финансова подкрепа от Съюза за гражданска защита и за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации.
4. Финансовите аспекти на предложението UCPM-HER се разглеждат във връзка с преговорите по МФР за периода 2028—2034 г. В това отношение в преговорната кутия на председателството от 11 юни 2026 г.³ се предвижда финансов пакет, отпуснат за програмата, в размер на 10,241 милиарда евро по текущи цени.

¹ Док. ST 11689/2025 + ADD1.

² Решение № 1313/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно Механизъм за гражданска защита на Съюза.

³ Многогодишна финансова рамка (МФР) 2028—2034 г. — Преговорна кутия. ST 10058/2026-INIT.

5. Предложението UCPM-HER надгражда и доразвива рамката, установена с Решение № 1313/2013/ЕС. В сравнение с действащото законодателство с предложението се въвеждат редица нови елементи, по-специално чрез обединяване на гражданската защита и подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации в единна регулаторна и финансова рамка. Наред с други цели, това предложение има за цел да гарантира непрекъснатостта на действията на ЕС в областта на подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации след изтичането на срока на действие на програма „ЕС в подкрепа на здравето“ в края на 2027 г. Освен това, що се отнася до гражданската защита и функционирането на МГЗС, с предложението се въвеждат нови мерки на равнището на Съюза в областта на оценката на риска и се предвиждат промени в рамката на rescEU и Мрежата на Съюза за знания в областта на гражданската защита. В него се предлага също така ново междусекторно измерение на координацията при кризи и се включват разпоредби, насочени към укрепване на подготвеността и сътрудничеството между гражданските и военните участници. Във връзка с това в предложението се предвижда създаването на Център за координация при кризи въз основа на съществуващата структура и капацитет на Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC), създаден с Решение № 1313/2013/ЕС. Освен това в него се предвижда възможността за финансова подкрепа от Съюза при междусекторни кризи при определени условия.
6. Предвид неговите правни основания предложението се разглежда в рамките на обикновената законодателна процедура (2025/0223/COD). В Европейския парламент проектът за доклад, изготвен съвместно от докладчиците на комисията по околна среда, климат и безопасност на храните (ENVI) и на комисията по общественото здраве (SANT), беше представен на 9 март 2026 г. До изтичането на срока на 9 април 2026 г. бяха внесени общо 1178 изменения, които бяха публикувани на 16 април 2026 г. Освен това комисията по регионално развитие (REGI) и комисията по бюджетен контрол (CONT) приеха становищата си съответно на 6 май 2026 г.⁴ и на 2 юни⁵. Комисията по сигурност и отбрана (SEDE) и комисията по развитие (DEVE) продължават работата си по проектите за становища.

⁴ Становище на комисията по регионално развитие относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС, REGI_AD(2026)784245, прието на 6 май 2026 г.

⁵ Становище на комисията по бюджетен контрол относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС, CONT_AD(2026)787628, прието на 2 юни 2026 г.

7. Европейският икономически и социален комитет прие своето становище на 3 декември 2025 г.⁶ Европейският комитет на регионите разглежда предложението в рамките на проект за становище CDR 4259/2025 „Механизъм за гражданска защита на Съюза“.
8. Европейската сметна палата прие своето становище⁷ 06/2026 относно предложението UCPM-HER на 10 февруари 2026 г. Становището беше представено в работна група „Гражданска защита“ (PROCIV) на 22 април 2026 г.
9. Въз основа на работата, извършена по време на датското председателство, кипърското председателство продължи разглеждането на предложението с цел постигане на напредък в техническите обсъждания, определяне на областите на сближаване между държавите членки и разработване на компромисни решения по основните нерешени въпроси.

II. РАБОТА В РАМКИТЕ НА ПОДГОТВИТЕЛНИТЕ ОРГАНИ НА СЪВЕТА

10. В Съвета разглеждането на предложението UCPM-HER продължи в работна група PROCIV, която действа като водещ подготвителен орган по това досие. По време на разглеждането на предложението UCPM-HER в работна група PROCIV председателството се опита да улесни едно цялостно обсъждане, като покани представители на други имащи отношение към въпроса работни групи на Съвета да участват в обсъжданията според целесъобразността. Допълнителните подробности са изложени по-долу.
11. По време на кипърското председателство предложението беше разгледано на 9 заседания на работна група PROCIV, проведени на 14 януари, 4 и 18 февруари, 2 и 25 март, 22 април, 5 и 20 май и 10 юни. Предвидено е окончателно заседание на работна група PROCIV за 24 юни 2026 г.
12. По въпросите, свързани с подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, председателството покани делегатите на работна група „Обществено

⁶ Становище на Европейския икономически и социален комитет относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (NAT/962), прието на 3 декември 2025 г. ST 16891/2025.

⁷ Европейска сметна палата, Становище 06/2026 относно предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Механизма за гражданска защита на Съюза и подкрепата от Съюза за подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации, и за отмяна на Решение № 1313/2013/ЕС (Механизъм за гражданска защита на Съюза) (COM(2025) 548 final), Служба за публикации на Европейския съюз, 2026 г. ST 6332/2026.

здравеопазване“ за съответните точки за обсъждане в работна група PROCIV на 18 февруари, 2 март, 25 март, 5 май и 10 юни. Освен това, с оглед на предложените елементи за координация при кризи, на всички заседания на работна група PROCIV бяха поканени делегати от работна група *ad hoc* „Готовност, способност за реагиране и устойчивост на бъдещи кризи“. Освен това делегати от Политико-военната група бяха поканени на заседанието на работна група PROCIV на 22 април по въпросите, свързани с разпоредбите относно гражданско-военното сътрудничество. Накрая, делегатите от работна група PROCIV бяха поканени на заседанието на Работната група *ad hoc* по МФР на 24 март, на което бяха обсъдени финансовите аспекти на секторните програми.

13. Въз основа на основания на клъстери подход и трите клъстера, въведени по време на датското председателство, кипърското председателство първо продължи разглеждането на предложението, като използва същата методика, а именно: Клъстер 1 (Инструменти за изграждане на капацитет, Мрежа на Съюза за знания в областта на гражданската защита, действия за обща подготвеност, rescEU и преходен период на rescEU), клъстер 2 (Обхват, цели, комитология и здравно измерение) и клъстер 3 (Център за координация при кризи и подкрепа при междусекторни кризи). Допълнителен кръг от обсъждания по тези клъстери беше проведен по време на кипърското председателство, което прикани държавите членки да представят предложения за формулировки и коментари преди заседанията, посветени на клъстер 1 на 4 февруари, клъстер 2 на 18 февруари и клъстер 3 на 25 март. Въз основа на тези обсъждания и писмени бележки председателството изготви нови компромисни текстове по тези 3 клъстера. Освен това кипърското председателство въведе два нови клъстера и съответните компромисни текстове: Клъстер 4 (Гражданско-военно сътрудничество и асоциирани трети държави) на 20 май и клъстер 5 (Оценка на риска и планиране на управлението на риска) на 10 юни. Като цяло председателството разпространи следните компромисни текстове: вторите частични компромисни текстове по клъстер 1 (26 януари), по клъстер 2 (23 февруари) и по клъстер 3 (18 март); третите частични компромисни текстове по клъстери 1 и 2 (27 април) и по клъстер 3 (19 май); и първите частични компромисни текстове по клъстер 4 (19 май) и по клъстер 5 (10 юни). Председателството обяви и намерението си да изготви последния частичен компромисен текст по време на мандата си, който ще обхваща клъстери 1—4, който да бъде обсъден на окончателното заседание на работна група PROCIV на 24 юни 2026 г.

14. На 20 май 2026 г., въз основа на множество искания на държавите членки, председателството предложи преразгледана структура на регламента, включително консолидиране на елементи от клъстери 1, 2, 3 и 4, с цел да се улесни по-нататъшното разглеждане на предложението. Преструктурирането беше предприето в отговор на коментарите, получени от делегациите, и имаше за цел да подобри четивността, правната сигурност и цялостната съгласуваност на бъдещия регламент. Преразгледаната структура внесе повече яснота по няколко ключови теми, разгледани в

предложението за регламент, включително МГЗС, подкрепата от Съюза при междусекторни кризи, подготовеността и реакцията при извънредни здравни ситуации и финансирането от Съюза.

15. Успоредно с това председателството разработи и усъвършенства основан на риска подход, обхващащ всички опасности, за управление на последиците като хоризонтален принцип, залегнал в основата на предложението. Въз основа на бележките и обсъжданията на държавите членки в работна група PROCIV председателството се опита да поясни, че МГЗС следва да разглежда всички природни и предизвикани от човека опасности въз основа на оценки на риска, както и на вероятността и въздействието на потенциални събития, като същевременно гарантира, че подкрепяните в рамките на МГЗС дейности остават съсредоточени върху управлението на последиците и зачитат изцяло отговорностите на държавите членки в области като националната сигурност и отбрана. Този подход послужи за основа на разглеждането на разпоредбите, свързани с обхвата на МГЗС, с оценката на риска и планирането на управлението на риска, с подготовеността, устойчивостта и капацитета за реагиране.
16. По време на разглеждането на предложението председателството насърчи делегациите да представят предложения за формулировки и писмени бележки относно обосновката на тези предложения. Председателството анализира внимателно този принос и се опита да го отрази в последователни компромисни предложения. Обсъжданията се характеризираха с конструктивна ангажираност и споделена цел за укрепване на способностите на Съюза за подготовеност и реакция при пълно зачитане на областите на компетентност на държавите членки.
17. Степента на ангажираност на държавите членки остана висока по време на разглеждането на предложението. Делегациите представиха значителен брой предложения за формулировки и бележки по компромисните текстове на председателството, които обхващаха всички тематични клъстери на предложението. През отчетния период председателството получи и анализира общо над 2500 предложения за формулировки и бележки. Този принос послужи като основа за последователни преразглеждания на компромисните текстове на председателството, спомогна за набелязването на области на сближаване и различия между делегациите и допринесе значително за разработването на компромисни решения. По-долу е представен преглед на получените писмени становища.
18. От началото до края на кипърското председателство броят на разгледаните изменения на формулировките по членове спадна с приблизително 44 %, докато предложенията за формулировки и коментарите постепенно станаха по-конкретни, което отразява постигането на целта на председателството за по-голяма яснота в предложението за регламент.
19. В допълнение към разглеждането на отделните клъстери председателството посвети значителни усилия на хоризонталните въпроси, които засягат цялостната структура на предложението. Обсъжданията бяха съсредоточени, наред с другото, върху връзката между гражданската защита, подготовеността и реакцията при извънредни здравни

ситуации и подкрепата при междусекторни кризи; бъдещото управление на rescEU; и ролята, управлението и функционирането на предложението Център за подкрепа при междусекторни кризи. Във връзка с това председателството разработи преразгледани договорености за Центъра, насочени към преодоляване на опасенията на държавите членки относно отношенията му с ERCC, избягването на дублиране със съществуващите структури за управление на кризи, запазването на гражданския характер на използването на МГЗС и обобщаването на чувствителни данни и осигуряването на подходящо участие на държавите членки и на Съвета в определянето на задачите и функционирането на Центъра.

20. Въз основа на обсъжданията, проведени по време на семестъра, председателството счита, че е постигнат значителен напредък в изясняването на структурата и управлението на предложението, по-специално чрез реструктурирането, представено от председателството на 20 май 2026 г., което имаше за цел да подобри четивността, правната сигурност и цялостната съгласуваност на бъдещия регламент, като се направи по-ясно разграничение между МГЗС, подкрепата при междусекторни кризи, подготвеността и реакцията при извънредни здравни ситуации и разпоредбите за финансиране от Съюза. Председателството разработи компромисни решения относно предложението Център за подкрепа при междусекторни кризи, чиято цел е да се съгласуват различните подходи, изразени от държавите членки, като същевременно се запази ролята на ERCC и се подобрят механизмите за отчетност и координация. Чрез последователни компромисни текстове, целеви консултации и структурирани обсъждания на политиката кипърското председателство се опита да отговори на исканията на държавите членки за по-голяма правна яснота, подобрени механизми за управление и по-ясно разграничение между целите на политиката и механизмите за финансиране, като същевременно запази принципите на солидарност, субсидиарност и ангажираност на държавите членки, залегнали в основата на МГЗС, както и техните области на компетентност в сферата на отбраната и националната сигурност.
21. Работата, извършена по време на кипърското председателство, даде възможност за подробно разглеждане на съществените елементи на предложението и значително подобри разбирането на позициите на държавите членки във всичките пет тематични клъстера. Председателството счита, че последователните компромисни текстове са подобрили предложението, като същевременно са набелязали въпроси, които ще изискват допълнително обсъждане и политически насоки. Въз основа на постигнатия напредък председателството счита, че е създадена солидна основа за продължаване на преговорите с оглед на разработването на съгласувана и балансирана законодателна рамка, която би допринесла за укрепване на капацитета на Съюза за подготвеност, реакция и устойчивост, би засилила координацията между секторите и би осигурила ясна добавена стойност за държавите членки при пълно зачитане на техните национални отговорности и области на компетентност.

III. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

22. Председателството изразява искрената си признателност към държавите членки, Комисията, Генералния секретариат на Съвета и всички заинтересовани страни за конструктивната им ангажираност по време на разглеждането на предложението UCPM-HER.
23. Председателството отчита освен това значителните усилия, положени от националните администрации за осигуряване на координация между различните заинтересовани органи, включително органите за гражданска защита, здравеопазване, подготвеност, отбрана и управление на кризи.
24. През първата половина на 2026 г. председателството постигна значителен напредък в разглеждането на предложението. Работна група PROCIV проведе подробни обсъждания по пет тематични клъстера и разгледа последователни компромисни текстове на председателството, които обхващат основните материалноправни разпоредби на проекта за регламент.
25. Председателството счита, че предприетото през това полугодие преструктуриране е допринесло значително за подобряване на четивността, съгласуваността и правната яснота на предложението и е осигурило по-ясна рамка за бъдещите преговори.
26. Обсъжданията показаха широка подкрепа за укрепването на подготвеността, устойчивостта и способностите за реагиране на държавите членки и на Съюза чрез подход, обхващащ всички опасности, като същевременно се зачитат основните отговорности на държавите членки в областта на гражданската защита, националната сигурност, отбраната и здравеопазването.
27. Председателството е убедено, че изразените от държавите членки опасения могат да бъдат преодолени, като същевременно се запази общата цел за укрепване на способността на Съюза за предотвратяване, подготовка и реагиране при бъдещи бедствия.
28. Председателството счита, че обсъжданията, проведени по време на полугодието, потвърдиха стратегическото значение на поддържането и по-нататъшното развитие на rescEU като един от стълбовете на МГЗС. В това отношение работата на председателството допринесе за по-ясно разбиране на очакванията на държавите членки по отношение на управлението, финансирането и бъдещото развитие на капацитета на rescEU, като същевременно бяха потвърдени принципите на солидарност, взаимно допълване и добавена стойност от Съюза, които са в основата на МГЗС.
29. Председателството счита, че обсъжданията в работната група са помогнали на държавите членки да изяснят вижданията си относно периметъра на ролята, управлението и оперативните договорености на предложения Център за подкрепа при междусекторни кризи. Компромисните решения, разработени от председателството,

биха могли да предоставят основа за бъдещи преговори с цел запазване на централната роля на ERCC, избягване на дублирането със съществуващите структури и осигуряване на подходящо участие на държавите членки и на Съвета.

30. Освен това председателството счита, че разработването на основан на риска подход, обхващащ всички опасности, за управление на последиците би могло да допринесе за укрепване на подготвеността, устойчивостта и капацитета за реагиране във всички сектори, при пълно зачитане на областите на компетентност и отговорностите на държавите членки, и да осигури важна стратегическа ориентация за бъдещия регламент.
31. Председателството смята, че благодарение на преструктурирането на предложението, разработването на последователни компромисни текстове и напредъка на обсъжданията по ключови въпроси като rescEU, националната сигурност, гражданско-военното сътрудничество, Центъра за подкрепа при междусекторни кризи и планирането на управлението на риска преговорите вече са в по-добра позиция да навлязат в по-зряла фаза. Постигнатият през полугодиято напредък спомогна за намаляване на различията между делегациите и за установяване на по-ясен път към балансирана и оперативна бъдеща рамка на Съюза за подготвеност и реакция при кризи.
32. Председателството счита, че извършената през първата половина на 2026 г. работа е създала солидна основа за продължаване на преговорите по време на предстоящото председателство. Председателството възнамерява да подкрепи изцяло встъпващото ирландско председателство и да си сътрудничи с него, като се надява, че настоящите предложени компромисни текстове ще послужат като солидна основа за значителен напредък по време на следващото председателство.
33. Във връзка с изложеното по-горе Комитетът на постоянните представители и Съветът се приканват да вземат под внимание постигнатия напредък в разглеждането на предложението UCPM-HER.